

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ НАРАХУВАННЯ ТА ВИПЛАТИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПРАЦІВНИКАМ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Абрахам Ю.В., канд. екон. наук, Вороніна Ю.А., магістр, Сумський національний аграрний університет

Ефективність функціонування бюджетної установи, як і будь-якого суб'єкта господарювання, перебуває в тісному зв'язку із системою організації та обліку оплати праці. Незалежно від сфери фінансово-господарської діяльності, праця виступає як цілеспрямована діяльність людей, основне джерело їхніх доходів. Праця як економічний ресурс є сукупністю використовуваних при здійсненні громадсько-корисної діяльності фізичних та розумових здібностей людей. В Україні право на працю гарантується головним законодавчим актом – Конституцією України, нормами якої затверджене право на працю кожного громадянина, з метою надання можливості заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає.

Складовою всіх витрат, що здійснюються в бюджетних установах, є витрати на оплату праці, на які припадає у середньому від 60 до 85 % сукупних витрат, що здійснюються ними. Облік витрат на оплату праці є одним із найважливіших напрямів роботи облікового апарату кожної бюджетної установи. Саме це зумовлює актуальність проблем, пов'язаних із особливостями обліку нарахування та виплати заробітної плати працівникам бюджетних установ [4].

Дана проблема розглядалась у працях таких провідних вчених і практиків України, як: Нестеренко Ж. К., Кузнецова Т.В., Яковишина Н.А. та іншими. Але, незважаючи на вагомий внесок цих вчених, комп'ютеризація оплати праці на сьогоднішній день є найактуальнішим питанням в удосконаленні облікової політики в бюджетних установах.

Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 132 «Виплати працівникам» встановлено методичний фундамент для створення в бухгалтерському обліку інформації щодо виплат (у грошовій і негрошовій формах) за роботи, виконані працівниками, та її розкриття у фінансовій звітності. Відповідно до цього національного положення, виплати працівникам діляться на три групи:

1) поточні виплати: заробітна плата за окладами та тарифами, інші нарахування з оплати праці; виплати за невідпрацьований час; премії та інші заохочувальні виплати;

2) виплати при звільненні. Зобов'язання щодо яких визнається у разі, якщо суб'єкт державного сектору має невідмовне зобов'язання звільнити працівника

або кількох працівників до досягнення ними пенсійного віку або надавати виплати при звільненні згідно із законодавством, контрактом чи іншою угодою;

3) інші виплати працівникам, зокрема матеріальна допомога, визнаються зобов'язанням у звітному періоді, якщо робота, виконана працівниками у цьому періоді, дає їм право на отримання цих виплат [2].

Найважливішими завданнями організації оплати праці є: у встановлені строки проводити розрахунки з працівниками підприємства по оплаті праці; своєчасно та правильно відносити у собівартість продукції (робіт, послуг) сум нарахованої заробітної плати та відрахувань органам соціального страхування; збирати та групувати показники праці та заробітної плати; складати необхідну звітність, а також здійснювати розрахунки з органами соціального страхування.

У бюджетній сфері процес праці та її оплати має певні особливості:

1) результатом виконуваної роботи є часто не річ (продукція), а послуги (діяльність);

2) праця носить переважно розумовий характер;

3) у складі сукупних витрат бюджетних установ на оплату праці припадає від 60 до 85 % усіх витрат;

4) у бюджетній сфері досить високий рівень кваліфікації працюючих, а в деяких галузях (освіта, охорона здоров'я, мистецтво) частка спеціалістів вищої кваліфікації сягає близько 50 % загальної чисельності працівників [1].

Держава здійснює регулювання оплати праці працівників бюджетних установ шляхом: встановлення розміру мінімальної заробітної плати та інших державних норм і гарантій; встановлення умов і розмірів оплати праці на підставі законодавчих та інших нормативних актів України, генеральної, галузевих, регіональних угод, колективних договорів у межах асигнувань за рахунок загального та спеціального фондів; оподаткування доходів працівників [3].

Отже, на основі дослідження системи обліку заробітної плати працівників бюджетних установ, можна виділити деякі її особливості: регулювання порядку ведення бухгалтерського обліку витрат на оплату праці здійснює Державне казначейство України, на основі розробки та впровадження відповідних нормативних документів, які враховують особливості діяльності бюджетних установ; фінансування витрат на оплату праці здійснюється на основі отриманих бюджетних асигнувань, а також за рахунок коштів, одержаних в результаті здійснення господарської діяльності; асигнування витрат на оплату праці здійснюється за кошторисно-бюджетним методом; державне регулювання розміру заробітної плати державних службовців та ін.

Отже, організація обліку витрат на оплату праці є досить трудомістким процесом, що включає багато особливостей, залежно від специфіки та сфери

діяльності бюджетної установи, і тому вимагає правильної організації системи обліку та автоматизації даної ділянки роботи, з метою скорочення матеріальних і трудових витрат на збір, обробку та аналіз даних з питань праці та її оплати для прийняття обґрунтованих оперативних управлінських рішень.

Список використаних джерел:

1. Кузнецова Т. В. Основи організації і обліку оплати праці в бюджетних установах / Т. В. Кузнецова, О. В. Білецька // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. – 2010. – № 1(49). – С. 89–94
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 132 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0120-12>.
3. Нестеренко Ж. К. Особливості організації оплати праці в бюджетних установах та необхідність її комп'ютеризації / Ж. К. Нестеренко // Сталий розвиток економіки. – 2012. – № 2. – С. 158–162
4. Яковишина Н. А. Порядок нарахування заробітної плати працівникам бюджетної сфери / Н. А. Яковишина, Ю. Ю. Цивак // Обліково-аналітичне та фінансове забезпечення управління підприємства : міжнародний досвід та вітчизняна практика: збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 8 – 9 квітня 2011 року. – Вінниця : Центр підготовки навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2011. – С. 50–54.